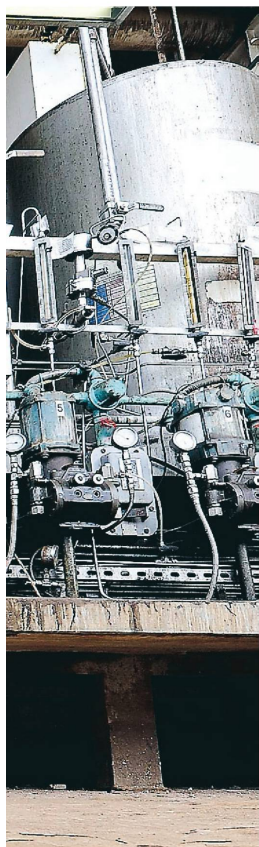

SvD Näringsliv onsdag 5 maj 2010

VÄRLDEN 11

partiet är för. Miljöorganisationernas enda chans att få Arbeiderpartiet att förbjuda en exploatering är om det folkliga motståndet (bilden till höger) blir tillräckligt stort. Till vänster syns en oljerigg utanför Kaliforniens kust.

FOTO: CRIS CARLSON/AP, MORTEN HOLM/SCANPIX

Nära till Peak Oil

Redan 2012 kan den outnyttjade kapaciteten att producera olja som finns i dag ha försvunnit. Och 2015 kan efterfrågan på olja vara tio miljoner fat högre per dag än vad som kan produceras, varnar det amerikanska försvaret.

Debatten om peak oil, eller oljetoppen, har rasat under många år. Den handlar om när det inte längre går att öka oljeproduktionen. Idag ligger den på 84 miljoner fat per dag. Men eftersom det inte hittas nya oljefält tillräckligt snabbt och de gamla sinar, så kommer det förr eller senare en energikris, enligt det amerikanska försvaret.

"Kineserna lägger tusen kilometer med fyrfluga motorvägar

varje år, en siffra som ger en aning om hur många fordon de tror att de kommer att äga. Det leder i sin tur till en motsvarande ökning i oljekonsumtionen", påpekas det i rapporten JOE 2010.

84

miljoner fat olja per dag ligger den globala oljeproduktionen på idag.

JOE är en förkortning av Joint Operating Environment, det vill säga den miljö som de olika amerikanska vapengrenarna kommer att verka i. Det är en rapport som inte reflekterar amerikansk politik, utan mer ett scenariobyggnande som av nödvändighet blir mer spekulativ.

Idag finns det 250 miljoner bilar i USA, men bara 40 miljoner bilar i Kina.

– Närvaron av civila kineser som vaktar oljeledningarna i Sudan ger en försmak av en framtid där andra stater intervenerar i Afrika för att försvara knappa resurser, heter det i rapporten.

Ett annat hot, enligt det amerikanska försvaret, är att en lång energikris medför så stora nedskärningar i budgeten att det amerikanska försvaret urholkas.

Det är framtidsscenarier som detta som gör att president Barack Obama nyligen berättade att han vill borra efter olja på havsområden norr om Alaska och utanför USA:s östkust. Det enda området som skyddas är i sydvästra Alaska, där tankfartyget Exxon Valdez gick på grund 1989 och orsakade den största oljekatastrofen i USA:s historia.

BJÖRN LINDAHL
bjorn.lindahl@svd.se

BJÖRN LINDAHL

olja från Lofoten

ning väntat på rapporten från Oljedirektoratet som analyserar seismiken och som gör en uppskattning av hur mycket olja och gas det finns i området. Beroende på var strukturerna finns är risken vid en olycka olika stor.

När rapporten nu är färdig visar den sig ge något till bägge sidor. Det finns troligen inte så mycket olja och gas som oljebolagen räknat med, men de miljömässiga riskerna är inte heller så stora som miljöorganisationerna har hävdat.

Frågan om havsområdet utanför Lofoten ska öppnas för oljeledning eller inte är så pass känslig att den kan spränga den nuvarande rödgröna regeringen. Men samtidigt visar rapporten att det finns möjligheter till kompromisser, där vissa områden öppnas och andra får ett mer eller mindre permanent skydd.

Enligt Oljedirektoratet kan det

Här vill man borra

i det aktuella området finnas 1,2 miljarder fat oljeekvivalenter (ett mått där naturgas räknas om till oljefat på 159 liter). Det är en sannolikhetsberäkning med stor spännvidd. Det är 95 procent sannolikhet att det finns minst 477 miljoner fat, medan det är 5 procent sannolikhet för att det kan finnas 2,3 miljarder fat oljeekvivalenter.

Tar man genomsnittet på 1,2 miljarder fat handlar det om olja och gas för ett bruttovärde på 600 miljarder norska kronor. Med olika avkastningskrav på

investeringarna som måste göras handlar det om en vinst på 105–480 miljarder kronor.

Det är mycket pengar, men när det redan finns 2700 miljarder kronor i den norska oljefonden har också Norge råd med att vänta. Oljebolagen däremot drivs av sina egna avkastningskrav. De måste hela tiden hitta lika mycket olja som de säljer.

Kampen om Lofoten är en strid som sker inom regeringen. Senterpartiet och Socialistisk Venstre (SV) är emot, medan Arbeiderpartiet inte har bestämt sig. Vill de satsa på oljeledning ger det en massiv majoritet i Stortinget, eftersom både Høyre och Fremskrittspartiet är för. Det enda sättet som miljöorganisationerna kan få Arbeiderpartiet att vilja få oljeledning förbjuden i detta område är om det folkliga motståndet blir tillräckligt stort.

– Det har aldrig varit viktigare

att åka på semester till Lofoten än i år, säger Ingeborg Gjærum, som leder Naturvernforbundet.

En rad olika möten kommer genomföras i sommar. Den största sker i Kabelvåg i augusti där fiskarna kommer att samlas till gudstjänst i en stor träkyrka under det traditionella Lofotfisket, som för några generationer sedan samlade tusentals små fiskefartyg i mars. Men det lokala motståndet är än så länge nästan frånvarande, klagar Kirsten Haslevoll, som är vice kommunalråd för SV i Bodø – den största staden i området.

– Det är knappast någon folkrörelse här och jag är överraskad över hur svårt det är att dra igång motståndet. Det verkar som om motkrafterna är för starka, säger hon till tidningen Klassekampen.

607 000 ton arktisk torsk får fiskas upp i år

Den totala kvoten för norsk-arktisk torsk är i år satt till 607 000

samma mönster som tidigare år. Den norska kvoten är på

upp till det energirika Barents hav. Efter några år när vintern

Motståndarna får draghjälp

Miljögrupperna som vill stoppa oljeledning utanför Lofoten har

ledde till 5 000 fat olja kommer upp från borrhålet per dag